Opłata pocztowa ryczałtem.

Nr. 5. Maj 1928. Rok XII.

CZASOPISMO ADWOKATÓW POLSKICH

Kwartalnie 5 Zł. Poszczególny Nr. 2 zł.

ORGAN

ZWIĄZKU ADWOKATÓW POLSKICH.

Wychodzi co miesiąca. Cena ogłoszeń wedle umowy.

Członkowie Związku A. P. otrzymują bezpłatnie.

Korespondencje do Redakcji: Lwów, Jagiellońska 8. — Telef. Redakcji i Prezydjum Związku 2917.

TREŚĆ: Na IV-ty Zjazd Adwokatów Polskich do Torunia. — Zaproszenie na Zgromadzenie Walne Z. A. P. w Toruniu. — Archiwum Adwokatury Polskiej. — Z Oddziałów Związku. — Z Rad (Izb) Adwokackich. — Literatura i Bibliografia. — Inseraty.

3 maja 1928 r.

Na IV-ty Zjazd Adwokatów Polskich
do Torunia!

Szczęśliwie się składa, że możemy się dziś zwrócić do P. T. Kolegów w sprawie bliskiego już IV-tego Zjazdu naszego w Toruniu pod datą Wielkiego Święta narodowego i państwowego.

W rocznikach naszego Czasopisma data konstytucji 3-go Maja 1791 r. znaczy się szlakiem swoistym: święcenia tych rocznic nietylko w słowie i wspomnieniu, ale w pracy realnej i w czynach, skierowanych ku wytwarzaniu i pielęgnowaniu w Narodzie i w Państwie żywej Konstytucji wewnętrznej, obywatelskiej obowiązkowości i karnego posłuchu, bez jakich i najlepsza nawet ustawa konstytucyjna musi pozostać martwą i bezpłodną.

Na tym szlaku nie samej tylko myśli i projektów, ale i czynów dokonało się od lat 17 istnienia Związku Adwokatów Polskich wiele prac pożytecznych, które Redakcja tego pisma, jako organu Związku, notowała i zbierała — zwłaszcza pod coroczną datą Wielkiej Konstytucji.

I dziś, pod tą datą, a w przeddzień IV-go ogólnego Zjazdu Adwokatów Polskich, mamy wobec Członków Związku i całej Polskiej Palestry obowiązek wskazać z całym naciskiem na to, że w programie obrad tego Zjazdu, rozesłanym już przez Zarząd Główny, tkwi taki czyn związkowy najdonioślejszego znaczenia.

Jest nim Związkowy:

projekt ustawy o ustroju adwokatury w Polsce!

Zasady tego projektu; organizacja ogólna naszego stanu, jaką on wprowadzi; stosunek, jaki ustali pomiędzy adwokaturą, a Państwem i społeczeństwem i kąt widzenia, pod jakim ujmie prawa i obowiązki nasze do państwa, narodu i społeczeństwa — rozstrzygać będą nietylko o losach adwokatury naszej w przyszłości, ale i o jej znaczeniu i roli w życiu państwowem i narodowem...

Ten projekt związkowy, oparty na dawnym projekcie Związku z r. 1920 i na wyszłym w lutym br. z pod pióra głównego Referenta Komisji Kodyfika-

cyjnej projekcie Adwokata Warszawskiego Jana Jakóba Litauera, jest rezultatem prac Związku Adwokatów Polskich, trwających nieprzerwanie już od lat dziesięciu, bo od r. 1918; pracy dwu poprzednich Zjazdów Adwokatów Polskich: z r. 1919, w Warszawie i z r. 1925 w Poznaniu, a zarazem jest zrealizowaniem zasad wyrażonych w rezolucjach obu tych Zjazdów i na konferencjach międzyizbowych, odbytych w Warszawie pod przewodnictwem głównego Referenta Komisji Kodyfikacyjnej.

Jest on więc pod względem zasad przyszłej organizacji stanu wyrazem ewolucji i zgody większości naszej adwokatury.

Związek zrobił ze swej strony wszystko, żeby to dzieło, jako ogólna ustawa o ustroju adwokatury było dziełem dojrzałem i stało się początkiem nowej ery w życiu naszej adwokatury.

Na tę nową erę czekamy od lat dziesięciu, a czekamy i dziś z tą samą troską i świadomością, jakim już w r. 1919 daliśmy wyraz w Nr. 7 Czasopisma w słowach: „że o takiej nowej erze dopiero wówczas będzie mogła być mowa, kiedy *organizacja naszego stanu stanie się nietylko jednolitą w całem państwie, ale — co ważniejsza — gdy będzie opartą na nowych w stosunku do dzisiejszych (obcych), a w stosunku do przyszłości i przeszłości z tradycji i potrzeb naszych wysnutych swoistych zasadach, jakich wymaga dobro własnego narodu i państwa*".

„Przetopić te pierwiastki na formę nowej i nowoczesnej, ale odpowiadającej potrzebom Narodu i Państwa Polskiego organizacji stanu, — oto wielkie zadanie na dziś"... stojące przed IV Zjazdem polskiej adwokatury w Toruniu.

„Dopiero po jego spełnieniu będzie mogła zacząć się Nowa Era polskiej Palestry, rokująca nadzieję należytego pełnienia przez nią tych szczytnych obowiązków, którym najwyższy wyraz dała rota przysięgi adwokackiej, ustanowiona dekretem z r. 1918 w słowach:

„Ojczyzny wolność, niepodległość i potęgę mieć zawsze przed oczyma"!

W słowach tych, wypowiedzianych przez Redackję przed dziewięciu laty, mieści się i na dziś najgorętsze nasze życzenie, z jakiem w dzień Wielkiej rocznicy 3-go Maja, wychodzimy naprzeciw IV. Zjazdowi w Toruniu.

Stańmy za nim do pracy wszyscy, z pokonaniem wszelkich trudności, bo o konstytucję stanu naszego i o jego przyszłość tu idzie.

Redakcja.

ZAPROSZENIE
na
ZGROMADZENIE WALNE
Związku Adwokatów Polskich
które się odbędzie
w TORUNIU
dnia 27. maja 1928 r. o godz. 16-ej
w sali Sądu Okręgowego (sala sądów przysięgłych, ul. Piekary).

W razie braku statutowego kompletu (art. 30) odbędzie się następne Zgromadzenie Walne tegoż dnia w pół godzinę po pierwszem z tymsamym porządkiem obrad (art. 24 i 30).

Uwaga: Legitymacje, uprawniające do udziału w Zgromadzeniu (art. 28) mają być złożone w Sekretarjacie przed rozpoczęciem obrad.

Porządek obrad:

1. Zagajenie, 2. odczytanie i przyjęcie protokołu poprzedniego Walnego Zgromadzenia, 3. sprawozdanie Zarządu Głównego:

a) z czynności za rok 1927 (ref. Sekretarz Z. G. Dr. K. Argasiński),

b) z obrotu kasowego z r. 1927, wraz z budżetem na r. 1928, (ref. Skarbnik Z. G. Dr. J. Strzemieński).

4. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;

5. Utworzenie Oddziałów Związku w Katowicach, Toruniu i Wilnie;

6. Sprawa zmiany art. 6 *c)* i art. 8 zdanie końcowe statutu;

7. zamianowanie członkiem honorowym Z. A. P. Prezesa Narodowego Związku Adwokatów Francji Jana Appletona, adwokata w Paryżu;

8. Sprawa corocznego uroczystego dnia związkowego;

9. Wybory na r. 1928 (art. 29 stat.).

a) Prezesa Związku,

b) Zastępcy Prezesa Związku,

c) 18 członków Zarządu Głównego,

d) 3 członków i 2 zastępców Komisji Rewizyjnej.

10 Objęcie przewodnictwa przez nowo wybrane Prezydjum. (W przerwie ukonstytuowanie się nowowybranego Zarządu Głównego) (art. 31 stat.);

11. Określenie na r. 1928 wysokości wpisowego, składek miesięcznych i rozdziału ich między Zarząd Główny i Oddziały Związku (art. 29 *d, e,* stat.);

12. Wnioski Oddziałów i ich członków, zgłoszone w zakresie art. 29, 1 Stat. i w terminie § 10 regul. Walnych Zgromadzeń Związku.

Zarząd Główny Z. A. P.

Dr. Karol Argasiński Sekretarz. *Dr. Antoni Dzędzielewicz* Prezes.

Archiwum Adwokatury Polskiej.

Projekt Adolfa Suligowskiego

(referat na IV-ty Zjazd Adwokatów Polskich w Toruniu w r. 1928).

Jakkolwiek instytucja obrońców sądowych dopiero w Statucie Wiślickim Kazimierza Wielkiego z r. 1347 została przewidzianą, to przecież wedle świadectwa kronikarza polskiego Długosza już za Bolesława Chrobrego, a więc na początku XI wieku, przy sądzie króla bywali rzecznicy, którzy w sprawach różnych obywateli wnosili obrony. W późniejszych czasach rzecznictwo rozwijało się coraz więcej, rzecznicy otrzymali nazwę prokuratorów, zaś ogół obrońców zwano palestrą.

Konstytucje z r. 1511, z r. 1543 i z r. 1578 podniosły rzecznictwo do godności urzędu, funkcjonującego zarówno przy trybunale piotrkowskim, jak i przy trybunale lubelski i połączonego z przysięgą na sumienne wykonywanie obowiązków.

Słowem, w wieku XVI palestra stanowi już zwartą całość i gra pewną rolę w życiu społecznem [1]).

Tak zorganizowana palestra wydała utalentowanych mówców. Zasługują na wspomnienie Jakób z Szadka, Jan z Ostroga, Górnicki, Odachowski, Czarnkowski, Krzysztanowicz, Gnatowski, Kręciewski, Przylepski, Brzeziński, Suchoradzki i Lisowski [2]). Z pomiędzy przytoczonych wyróżnił się szczególnie Stanisław Krzysztanowicz, który wydał trzy poważne prace, pisane po łacinie, ogłoszone w pierwszych latach XVII wieku.

Pod koniec XVII i w XVIII wieku, w epoce upadku w Polsce nauk i obyczajów, ujawnia się pewne załamanie w rozwoju adwokatury pod postacią skalanej wymowy i zaniedbanej nauki prawa. Szerzą się też krytyki ze strony moralistów w stosunku do palestry i jej przedstawicieli.

Pomimo tych krytyk stan palestrancki bierze żywy udział w wewnętrznych sprawach społeczeństwa, w jego codziennych swarach i zabiegach. To też, kiedy w r. 1776 Andrzej Zamojski otrzymał od sejmu zlecenie uporządkowania przepisów prawnych, wybitny ten prawodawca korzystał z pomocy palestry przy tej pracy, a w przygotowanym Zbiorze praw wyraził życzenie wyróżnienia urzędu patronów, przydając im tytuł „wielmożnych“ narówni z ministrami i senatorami.

W tej samej epoce, Antoni Trębicki przed ogłoszeniem swojego dzieła pod tytułem Prawo polityczne i cywilne oddał to dzieło pod sąd palestry piotrkowskiej. Na czele pięknego zbioru wydanego w r. 1789 stoi aprobata prześwietnej palestry piotrkowskiej z zaleceniem i pochwałą pracy.

W końcu XVIII wieku odznaczył się Adam Mędrzecki, przyjaciel ówczesnego Prezydenta m. Warszawy Jana Dekerta. Mędrzecki podczas Wiekiego Sejmu czteroletniego walczył o prawa miast i mieszczan w Polsce i ogłosił wtedy cztery rozprawy na ten temat. Syn jego Jędrzej Mędrzecki oprócz wielu pism ulotnych ogłosił drukiem obszerną pracę: O prawie rzeczowem, ale żył krótko i zeszedł z tego świata w r. 1830, zostawszy już mecenasem przy ówczesnym Sądzie Najwyższym.

Wiek XIX wraz z upadkiem dawnej Rzeczypospolitej Polskiej przyniósł wielkie zmiany w organizacji adwokatury. Przy różnorodnych prawodawstwach i ustawach w trzech zaborach adwokatura polska otrzymała w każdym zaborze odmienne urządzenia i życie jej rozwijało się po różnych linjach.

W Księstwie Warszawskiem i Królestwie Kongresowem, które posiadły Kodeks Napoleona i wogóle ustawodawstwo francuskie, warunki dla rozwoju adwokatury były lepsze, aniżeli w zaborach austrjackim i pruskim. W szeregach adwokatury Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego wyróżnili się w pierwszej połowie XIX wieku Jasiński, Kamiński, Antoni Łabęcki, tłumacz i komentator procedury francuskiej; Jan Olrych Szaniecki, który podczas rewolucji 1830 był przez czas krótki ministrem sprawiedliwości

---

[1]) Aleks. Kraushar. O palestrze staropolskiej — str. 12 i następne.

[2]) Pisma Adolfa Suligowskiego. Tom III, str. 178.

*

i pozostawił po sobie Pamiętnik, obejmujący materjały, dotyczące adwokatury, Jan Tadeusz Wołowski, Ignacy Franciszek Stawiarski, autor różnych pism politycznych, oraz tłumacz i komentator kodeksu handlowego francuskiego; Dawid Torosiewicz, autor książki pod tyt. Myśli o powołaniu obrońców sądowych, wydanej w r. 1882.

W drugiej połowie XIX wieku wyróżnili się Wincenty Majewski, jeden z redaktorów „Themis Polskiej“, która w czwartym dziesiątku przestała wychodzić; Jan Kanty Wołowski, adwokat, wysunięty za rządów Wielopolskiego w r. 1862 na prokuratora senatu i dziekana wydziału prawa i administracji w b. Szkole Głównej; po powstaniu 1863 roku zesłany do głębokiej Rosji; autor Wykładu Kodeksu Cywilnego, Zygmunt Krysiński, Edward Grabowski, Andrzej i Kazimierz Brzezińscy, Antoni Radgowski i Antoni Wrotnowski, autor książki: O przedawnieniu. Dalsi: adwokat i jednocześnie profesor Uniwersytetu Antoni Okolski, autor znakomitego dzieła w trzech tomach pod tytułem: Wykład prawa administracyjnego oraz obszernej książki pod tytułem: Ustrój państw europejskich i Stanów Zjednoczonych Północnej Ame-Ameryki. Do tejże epoki między innymi należą: znakomity pisarz Włodzimierz Spasowicz, z pochodzenia białorusin, patryjota polski, którego pisma wydane w polskim języku obejmują ośm tomów; ruchliwy pisarz, adwokat warszawski Józef Kirszrot, a dalej męczennik sprawy narodowej zesłany w 1852 roku do ciężkich robót („do katorgi“), Henryk Krajewski, pędzony razem ze zbrodniarzami piechotą z Warszawy do Nerczyńska, po którym pozostał przepiękny testament z zapisami dla kraju; Karol Dunin i Stanisław Bełza, utalentowani pisarze, Franciszek Nowodworski, autor różnych rozpraw, Adolf Pepłowski, znakomity retor i mówca, wreszcie ruchliwi pisarze Aleksander Kraushar i Feliks Ochimowski, z których pierwszy obok licznych znanych prac wydał rozprawę: O palestrze staropolskiej, ogłoszoną w roku 1882, drugi zaś rozprawę pod tyt. Adwokatura, ogłoszoną w roku 1899, zaś już w wieku bieżącym wielką pracę w grubych tomach: Prawo Administracyjne, i Leopold Meyet, autor różnych broszur, zbieracz pamiątek polskich, zmarły przed 16 laty, którego testament z zapisem całego majątku na szkoły elementarne m. Warszawy i różnych pamiątek dla Muzeum Narodowego zasługuje na szczególną uwagę.

Co się tyczy zaboru austrjackiego wymienić należy wśród wielu innych śp. Ernesta Tilla, adwokata i profesora Uniwersytetu, który przez długi szereg lat wydawał we Lwowie miesięcznik pod tyt.: Przegląd Prawa i Administracji, a dalej znakomitego działacza Franciszka Smolkę[1]), ściganego za młodu przez rząd austrjacki i skazanego na karę śmierci w r. 1851, który po ułaskawieniu uprawiał adwokaturę i pod koniec życia był przez lat piętnaście prezesem rady państwa, czyli parlamentu astrjackiego w Wiedniu; współczesnych mu śp. Ziemiałkowskiego i Dunajewskiego, b. ministrów w rządzie austrjackim, dalej Mikołaja Zyblikiewicza, z pochodzenia rusina, który po opuszczeniu adwokatury był znakomitym prezydentem m. Krakowa i przyczynił się na tym urzędzie do istotnego podniesienia Krakowa, a następnie został marszałkiem Sejmu galicyjskiego.

W zaborze pruskim w drugiej połowie XIX wieku wysunęli się przed innymi: adwokat poznański Szuman, autor kilku rozpraw, Wojciech Trąmpczyński, b. marszałek Sejmu i Senatu i inni.

Wszyscy wyżej wymienieni pozostawili po sobie ślady i w piśmiennictwie i w życiu społecznem polskiem.

Za zasługę też poczytać należy p. Stanisławowi Carowi, dawniej adwokatowi, a obecnie wice-ministrowi sprawiedliwości, że przed paru laty ogłosił Zarys historji adwokatury w Polsce, uwydatniając działalność adwokatury polskiej zarówno w dawnej Rzeczypospolitej, jak i w wieku dziewiętnastym.

Że adwokatura polska, zwłaszcza w XIX wieku, istotnie się podniosła, za dowód służyć mogą czasopisma specjalne, jakie w wieku bieżącym powstały, a mianowicie wydawana w Warszawie przez Koło adwokatów Palestra pod redakcją z początku Stanisława Cara, a nastęnie Zygmunta Sokołowskiego, i wychodzące we Lwowie pod redakcją adwokata Dr. Antoniego Dzièdzielewicza Czasopismo adwokatów polskich, oraz wychodzący we Lwowie od niedawnego czasu: Głos prawa, a w Krakowie Głos adwokatów również pod redakcją adwokatów. Dodać należy, że przed wybuchem wielkiej wojny Stowarzyszenie adwokatów i kandydatów adwokackich w Krakowie wydawało w roku 1913 i 1914 Głos obrońców.

W związku z Czasopismem adwokatów polskich zaznaczyć należy, że jest ono organem **Związku adwokatów polskich**, powstałego we Lwowie w r. 1911, a od r. 1912 po dziś dzień pozostającego pod prezesurą wspomnianego Dra Antoniego Dzièdzielewicza. Związek ten posiada już dziewięć Oddziałów na obszarze całego Państwa Polskiego i urządza

---

[1]) Krótki życiorys w Nr. 1 Czasopisma A. P. z r. 1914.

Zjazdy adwokatów polskich, z których pierwszy odbył się we Lwowie w lipcu 1914 r.; drugi w Warszawie we wrześniu 1919, a trzeci w Poznaniu w r. 1925. Czwarty z kolei ma się odbyć w Toruniu pod koniec maja roku bieżącego.

Obok żyjących byłych adwokatów, jak wymienieni powyżej Aleksander Kraushar, Feliks Ochimowski i Wojciech Trąmpczyński, obecna adwokatura posiada również ruchliwych działaczy i pisarzy. Sposobem przykładu wystarczy przytoczyć nazwiska następujące: Alfons Parczewski, długoletni adwokat z Kongresówki, obecnie profesor Uniwersytetu w Wilnie, gdzie wykłada prawo kanoniczne; Leon Sumorok, prezes Oddziału Związku adwokatów polskich w Wilnie, a dalej we Lwowie wspomniany już parokrotnie Antoni Dzięždzielewicz, oraz Artur Till, syn nieżyjącego Ernesta Tilla; w Krakowie Stanisław Rowiński, prezes tamecznego Oddziału Związku; w Poznaniu Marjan Koszowski, prezes Oddziału Poznańskiego, oraz ruchliwy Ludwik Cichowicz; w Lublinie prezes Oddziału Lubelskiego R. Zaremba, oraz ruchliwi Wacław Salkowski i Stefan Głuchowski; w Łucku prezez Oddziału Łuckiego Zygmunt Sosnowski, w Toruniu prezes Oddziału Toruńskiego Stanisław Tempski i dr. Ignacy Dziedzic, w Katowicach Stanisław Kobyliński, prezes Oddziału Katowickiego. Z kolei idą działacze warszawskiej palestry, przedewszystkiem kierownicy Warszawskiego Oddziału Związku: Cezary Ponikowski, ruchliwy pisarz i długoletni redaktor Gazety sądowej, Henryk Konic, Wacław Szumański, Antoni Bogucki i Zygmunt Sokołowski, a dalej Jan Jakób Litauer, Jan Nowodworski, Bolesław Bielawski, Zygmunt Nagórski, H. Cederbaum, L. Domański, Szymon Rundstein, Stanisław Posner i niżej podpisany Adolf Suligowski [1]).

Z szeregu młodszych adwokatów i kandydatów adwokackich wybijać się już zaczynają dość wyraźnie talenty, które zapewne w niedalekiej przyszłości przyczynią się do podniesienia piśmiennictwa polskiego.

Pozwoliłem sobie sięgnąć w przeszłość adwokatury polskiej, bo mam to przekonanie, że rzadko który zawód w naszem społeczeństwie wydał tylu działaczy i autorów, ilu wydała adwokatura.

I stąd rodzi się pytanie: czy nie nale żałoby utrwalić i zebrać działalności pracowników tego zawodu i zgromadzić cenne po nich pamiątki zapomocą odpowiednich zbiorów i zestawień. Mogłoby to pobudzić dalsze pokolenia adwokatów do tem energiczniejszych wysiłków w kierunku pracy dla społeczeństwa i ułatwiać im znakomicie tę pracę w przyszłości, a dla adwokatury polskiej być chlubą i drogowskazem.

Dlatego proponuję założenie w Warszawie pewnego rodzaju **Archiwum adwokatury polskiej**, a to przy **Warszawskim Oddziale Związku Adwokatów Polskich**.

W takiem Archiwum znaleśćby się powinny:

a) drukowane prace adwokatów polskich, zarówno dawniejszych, jak i późniejszych;

b) drukowane obrony w ważnych sprawach sądowych, politycznych, kryminalnych, cywilnych i administracyjnych;

c) życiorysy i podobizny wybitnych adwokatów;

d) zasługujące na szczególną uwagę akta, korespondencje i notatki, dotyczące adwokatury wogóle, a adwokatów polskich w szczególe;

e) pamiętniki i pamiątki po tychże adwokatach;

nakoniec

f) w osobnym dziale — literackie prace adwokatów obcych.

Od siebie do takiego zbioru ofiarowałbym:

1. bibljoteczkę specjalną, dotyczącą organizacji adwokatury różnych krajów, a przedewszystkiem Francji, w której adwokatura grała i gra bardzo poważną rolę;

2. podobizny niektórych wybitnych adwokatów polskich, oraz kilku wielkich adwokatów francuskich;

3. rękopis i materjały do bibljografji prawniczej polskiej XIX i XX wieku, ponieważ przygotowanie i wydanie tej bibljografji dokonane przezemnie przy przeważnym udziale moich kolegów będzie stanowiło materjał konieczny dla przyszłego bibljografa, który zechce kontynuować rozpoczęte dzieło;

---

[1]) Autor **Bibljografji prawniczej polskiej XIX i XX wieku** i **Pism własnych**, wydanych w roku 1916 w czterech tomach, (z których dwa pierwsze poświęcone samorządowi, o który autor walczył za rządów rosyjskich, trzeci rozprawom z dziedziny prawa, czwarty rozprawom z dziedziny ekonomji społecznej), dwu tomów mów (jeden **Z ciężkich lat**, drukowany w Krakowie w r. 1905, drugi **Z dalszych lat**, w Warszawie w r. 1916), wreszcie różne rozprawy, jak **Urbanizacja jako nowe zjawisko w życiu społecznem**; **Rządy bolszewickie w Rosji**; **Uwagi nad projektem o reformie rolnej**; **Jak wzmocnić polską organizację państwową**; **Słowa przestrogi dla Polski czyli konieczna naprawa konstytucji**; **Rozbudowa miast w Polsce**; oraz: **Co czynić należy, aby wywołać ruch budowlany po miastach?** *(Przyp. Red.)*

4. piękne testamenty Henryka Krajewskiego i Leopolda Meyeta;
5. dyplomy honorowe Spasowicza i własne;
6. drukowane prace własne i innych autorów. Książki zbiorowe, wydane pod moim kierunkiem, a nadto prace własne drukowane w języku francuskim i rosyjskim.

Niepodobna wątpić, że zarówno adwokaci warszawscy, jak i z całej Polski poprą to przedsięwzięcie i nadsyłać będą dzieła własne i posiadane książki i materjały. Wystarczy zwrócić się pisemnie do Rad adwokackich i do Oddziałów Związku Adwokatów polskich z odpowiednią odezwą. Należy też przypuszczać, że Warszawski Oddział Związku adwokatów polskich weźmię tę sprawę do serca, znajdzie odpowiednie dla Archiwum pomieszczenie i dokona jego organizacji.

Zamykam ten projekt wnioskiem: aby IV ogólny Zjazd Adwokatów polskich wybrał stałą Komisję, złożoną z pięciu osób, dla zrealizowania tego projektu, nadając jej prawo przedsiębrania wszelkiego rodzaju kroków, jakie uzna w tym celu za właściwe.

Z Oddziału Związku Lwowskiego.

Z Zarządu Oddziału Lwowskiego otrzymujemy następujący komunikat ogólnego znaczenia:

Jeden z Kolegów (członków) zwrócił się do pewnej instytucji kredytowej w Warszawie o infornację, czy pewne przedsiębiorstwo mogłoby otrzymać pożyczkę amortyzacyjną. Na to otrzymał odpowiedź, iż przy uzyskiwaniu pożyczek wszelkie pośrednictwo jest zbędne i że reflektanci mogą zwrócić się do instytucji bezpośrednio.

Sprawą tą zajął się Zarząd Oddziału lwowkiego Z. A. P. i wniósł pismo do Rady Nadzorczej tej instytucji finansowej, w którem wyjaśnił, że wedle obowiązujących ustaw cywilnych wszystkich b. zaborów każdy ma prawo działać przez swego pełnomocnika i że z pośród osób, którym pełnomocnictwo się nadaje, przedewszytkiem predestynowani są adwokaci, jako zawodowi rzecznicy obeznani z obowiązującemi ustawami. Zastępstwo adwokatów wobec wszelkich władz i instytucji musi być uznane w interesie samych mandantów, bo ich rzecznictwo wedle długoletnich doświadczeń ułatwia tylko instytucjom gospodarczym i finansowym działanie.

Na pismo to otrzymał Zarząd Oddziału od instytucji tej pismo prezesa Rady Nadzorczej, w którem donosi, że z interwencji adwokatów nie czyni żadnej kwestji zasadniczej i że motywy pisma Zarządu Oddziału podziela, gdyż o ile chodzi o pomoc adwokata, szczególniej stałego doradcy w załatwieniu formalności, związanych z hipotecznym kredytem długo-terminowym, działalność adwokatów nie tylko nie napotyka na przeszkody, ale zawsze doznaje życzliwego przyjęcia. W danym wypadku usprawiedliwia Rada Nadzorcza swoją odpowiedź adwokatowi tem, że adwokat ten nie powołał się początkowo ani na pełnomocnictwo klijentów, ani nawet na okoliczność, że są to jego klijenci stali, a charakter postawionych pytań był tego rodzaju, że odpowiedź na nie dawał częścią sam statut instytucji, a częścią dać by ją mogły tylko oględziny i oszacowanie objektu, na któryby miała być wydana pożyczka.

Z okazji tego wypadku zaleca tedy Zarząd Oddziału swoim członkom w interesie powagi stanu i dobra klijenteli w sprawach tego rodzaju: 1. wymienianie dokładne imienia i nazwiska, względnie firmy klijenta, 2. o ile nie przedkłada się odrazu formalnego pełnomocnictwa, wyraźne powołanie się w okresie przedwstępnym bodaj na upoważnienie klijentów. Pełnomocnictwo formalne należy przedłożyć następnie; 3. unikanie żądania informacji, na które odpowiedź znaléźć można już w statucie odnośnej instytucji, lub na które odpowiedzieć można dopiero po oględzinach i oszacowaniu objektu pożyczki.

Oddział Związku A. P. w Toruniu.

Oddział odbył 25 marca br. doroczne Zgromadzenie Walne pod przewodnictwem Prezesa Stanisława Tempskiego przy udziale 33 członków (na 41 członków Oddziału wedle stanu z dnia zgromadzenia). Sprawozdanie z czynności Zarządu stwierdza: że w krótkim okresie czasu od zawiązania Oddziału (23 października 1927 r) Zarząd odbył dwa posiedzenia, a Prezes Oddziału wziął udział w VIII plenarnem posiedzeniu Zarządu Głównego we Lwowie w dniach 25 i 26 lutego br., gdzie dokonano ostatecznej redakcji projektu ogólnego statutu adwokackiego i postanowiono IV ogólny Zjazd Adwokatów Polskich odbyć w Toruniu na Zielone Świątki br, a przedtem IX posiedzenie Zarządu Głównego w Katowicach, a to celem przygotowania tego Zjazdu przy jak najliczniejszym możliwie udziale członków z trzech Oddziałów zachodnich: Poznania, Katowic i Torunia.

Po przyjęciu sprawozdania kasowego, wykazującego w dochodach 402 zł. a w rozchodzie 61 zł. 50 gr., dokonano wyboru członków Zarządu Kolegów: Stanisława Tempskiego (prezesa), Dr. Dziedzica (wiceprezesa) który przyjął zarazem funkcję skarbnika; E. Bolta, Doerflera, Michałka i Kopickiego

z Torunia i Ewert-Krzemieniewskiego z Gdyni. Do komisji rewizyjnej wybrano kol. Dr. Behra i Nalazka, a na delegatów do Zarządu Głównego kol. Tempskiego, Michałka i Doerflera z Torunia.

Nakoniec upoważniono Zarząd do kooptowania do miejscowego Komitetu gospodarczego IV Zjazdu Adwokatów, kolegów i osób z poza Zarządu i z poza członków Oddziału, o ileby ich pomoc okazała się potrzebną.

Po zamknięciu Zgromadzenia Prezes St. Tempski wygłosił referat o projekcie przyszłej ogólnej ordynacji adwokackiej. *D.*

Z Rad (Izb) Adwokackich.

Izba adwokacka w Toruniu

Ze sprawozdania Wydziału Izby za r. 1927, złożonego na Walnem Zgromadzeniu Izby z 25 marca br., podajemy:

W styczniu 1927 r. było adwokatów wpisanych na listę 91, w ciągu roku 1927 wpisano 22, a wykreślono 4, zaczem dnia 1 stycznia br. było wpisanych 109.

Oprócz dorocznego Zgromadzenia Walnego, odbytego 20 marca 1927 odbyły się dwa Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia, a to dnia 23 października i 15 listopada 1927 i miały za przedmiot obrad rozporządzenie Prez. Rzpl. z 7 czerwca 1927 o deserwitach adwokackich. Na obu tych zgromadzeniach uchwalono nie pobierać dodatków do ustanowionych deserwitów, tylko starać się o zmianę rozporządzenia drogą nowelizacji.

Wydział składał się w r. 1927 z dziewięciu członków, w tem jako Prezes Witołd Mielcarzewicz (Toruń) i Wiceprezes Feliks Kopicki (Chojnice), Sekretarz Stan. Tempski, jego zastępca Kazimierz Wysocki (Grudziądz).

Izbowa składka roczna wynosiła 50 zł.

Zażaleń wniesiono 109 z tych załatwiono bez rozstrzygnięcia Wydziału 17, oddano jako nieuzasadnionych 77, załatwione udzieleniem wytyku po myśli § 49[1] Ord. Adw. 1, oddane Panu Prokuratorowi przy Sądzie Apelacyjnym do wytoczenia postępowania dyscyplinarnego 1, nie uchwalono wytoczenia śledztwa wstępnego żadnego. Nazałatwionych zostało 13.

Sąd Dyscyplinarny odbył w roku 1927 1 posiedzenie, a sprawa dotyczyła byłego adwokata, któremu odmówiono dopuszczenia i który wniósł po myśli § 16 ust. 2 Ord. Adw. o wdrożenie postępowania dyscyplinarnego. Rozprawa została odroczona, ponieważ wnioskodawca wyłączył 2 członków Sądu jako uprzedzonych.

LITERATURA I BIBLIOGRAFIA.

(W dziale tym podajemy i omawiamy jedynie dzieła i pisma nadesłane Redakcji, lub dane w zamian. — Kolegów Autorów i wydawców prosimy o nadsyłanie swoich prac i wydawnictw w celu kontynuowania i wydania w swoim czasie *Bibliografji dzieł adwokatury polskiej*).

„Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny“. Wyszedł z druku 2-gi zeszyt „Ruchu Prawniczego, Ekonomicznego i Socjologicznego“. Na treść zeszytu składają się: Artykuły: Starzyński Stanisław prof. — O niezmienialności ustaw w dawnej Polsce a dzisiejszej. — Peretiatkowicz Antoni prof. — Reforma Konstytucji polskiej. — Kasznica Stanisław prof. — Władze administracji ogólnej. — Stelmachowski Bronisław prof. — O zasady polskiej procedury cywilnej. — Muszalski Edward Dr. — Sytuacja polsko-litewska, ani wojna ani pokój — stan trzeci: odosobnienie. — Brzeski Tadeusz prof. — Początki pieniądza. — L. Zaleski Stefan prof. — Istota i rozwój naukowej organizacji pracy. — Grabski Władysław prof. — Najkorzystniejszy rozmiar gospodarstw wiejskich. — Bruckus Borys prof. — Kryzys ekonomiczny w Sowieckiej Rosji i Opozycja. — Przegląd Piśmiennictwa: 61 recenzyj i sprawozdań krytycznych z zakresu prawa, ekonomji i socjologji oraz bogata bibljografja odnośnej literatury polskiej i obcej. — Przegląg Prawodawstwa, konstytucyjnego, administracyjnego, zobowiązań międzynarodowych i kronika ustawodawcza. — Sądownictwo: Przegląd Orzecznictwa karnego i cywilnego Sądu Najwyższego dla wszystkich ziem polskich, Orzecznictwo Najwyższego Trybunału Administracyjnego. — Kronika Ekonomiczna: Spółdzielcza, sąmorządowa, stosunki walutowe.

Prenumerata roczna 20 zł. we wszystkich księgarniach.

Wydawca: Związek adwokatów polskich we Lwowie. Redaguje: **Komitet redakcyjny.**
Redaktor odpow.: **Dr. Antoni Dziędzielewicz.** Pierwsza Związkowa Drukarnia we Lwowie, Lindego 4. Tel. 25-23.

VIII Plenarne Posiedzenie Zarządu Głównego Związku Adwokatów Polskich we Lwowie

w dniach 25 i 26 lutego 1928 roku.

Posiedzenie z dnia 25 lutego 1928 roku.

Obecni: Członkowie Zarządu Głównego: Prezes Związku Dr. Antoni Dziędzielewicz. Prezes Rady Naczelnej Bolesław Bielawski; Warszawa. — WPrezes Oddziału Warszawskiego Henryk Konic; Koledzy: Dr. Bruno Blumenfeld, Janiszewski i Dr. Karol Argasiński ze Lwowa; Kalinowski, Lublin; Dr. Stanisław Rowiński, Kraków; Zygmunt Sokołowski, Warszawa; Dr. Jan Strzemieński, Lwów; Wacław Szumański, Warszawa. Stanisław Tempski, Toruń i Dr. Artur Till, Lwów.

Usprawiedliwili nieobecność: W. Prezes Związku Cezary Ponikowski, Warszawa; Marjan Koszewski, Poznań, Dr. Teodor Seidler, Stanisławów; Leon Sumorok i Mieczysław Engiel, Wilno.

Przewodniczy: Prezes Z. A. P. Dr. Dziędzielewicz, protokół prowadzi Dr. Janiszewski.

Prezes Dr. Dziędzielewicz zagaja o godz. 10 m. 30 posiedzenie, stwierdzając że wszelkim statutowym wymaganiom do ważności posiedzenia stało się zadość, a komplet jest należyty.

Następnie poświęca Prezes gorące pośmiertne wspomnienie zmarłemu dnia 9 stycznia br. w Warszawie Koledze śp. Antoniemu Osuchowskiemu, którego pamięć uczcił Związek wyrazami żalu przesłanemi Rodzinie Zmarłego i w nekrologu, zamieszczonym w *Czasopiśmie Związkowem* *).

Tego przemówienia Prezesa wysłuchali członkowie Zarządu stojąco.

Ad 2 porządku obrad. Na wniosek Dr. Strzemieńskiego zwolniono sekretarza od odczytania protokołu VII posiedzenia Zarządu Głównego ze względu na to, że protokół ten był ogłoszony w Nr. 12 *Czasopisma* z r. 1927.

Ad 3. Przyjęto do wiadomości powstanie Oddziałów Związku w Toruniu i Wilnie i przekazano formalne ich kreowanie na najbliższe Walne Zgr. Związku.

Ad 4. Sekretarz Związku zdaje sprawę z czynności Wydziału Wykonawczego, a w szczególności z prac nad projektem ogólnego statutu adwokackiego, który ma być głównym przedmiotem obrad dzisiejszego posiedzenia.

Delegaci Oddziałów: Lwów, Kraków, Lublin, Warszawa i Toruń — składają sprawozdania z prac w odnośnych Oddziałach.

Ad 5. Po referacie Prezesa Dra Dziędzielewicza uchwalono przystąpić do Międzynarodowego Związku adwokatów w Paryżu.

Ad 6. Na podstawie referatu Prezesa Dra Dziędzielewicza uchwalono wziąć udział w VII Zjeździe adwokatów francuskich w Reims, w dniach 17 do 20 maja 1928 przez delegację.

Ad 7 do 10. Następnie przystąpiono do obrad nad projektem ustawy o urządzeniu adwokatury opracowanym przez prof. Dr. Litauera. Przewodnictwo obejmuje Mecenas Konic, a Dr. A. Dziędzielewicz przedstawia, jako referent, wnioski co do zmiany I. części projektu.

W dyskusji zabierają głos wszyscy obecni, poczem uchwalono brzmienie art. 1 do 22 projektu wedle dołączonego do tego protokołu referatu.

Kol. Szumański zastrzegł votum separatum przeciw brzmieniu art. 10, żądając utworzenia osobnych komisji aplikanckich, oraz przeciw redakcji art. 10 z powodu uchwały eliminującej słowa: „względnie uroczystego przyrzeczenia".

Na tem o godz. 2 popoł. posiedzenie przerwano.

---

*) Nr. 1 *Czasopisma* z r. b.

Ciąg dalszy posiedzenia o godz. 4 m. 30 popołudniu.

Przy niezmienionym składzie członków Zarządu Gł. podjęto dalsze obrady nad projektem statutu adwokackiego i przyjęto po wyczerpującej dyskusji dalsze art. Części I od art. 23 do 38 i Cęść III od art. 72 do 88 w brzmieniu jak załącznik.

O godz. 8·10 posiedzenie odłożono do dnia następnego.

Dnia 26 lutego 1928.

Początek posiedzenia o godz. 10·tej przedpoł. Obecni jak dnia poprzedniego prócz Kol. Bielawskiego, Konica i Sokołowskiego, którzy z powodu obowiązków zawodowych musieli odjechać do Warszawy. Przewodniczy Prezes Z. A. P. Dr. Dzięddzielewicz. Przystąpiono do dalszych obrad nad projektem statutu adwokackiego, a w szczególności nad Częścią II o sądownictwie dyscylinarnem.

Referuje kol. Dr. Till ze Lwowa.

Po dyskusji, w której brali udział wszyscy obecni przyjęto art. od 39 do 71 projektu w brzmieniu wedle załączonego referatu.

Kol. Dr. Agasiński zastrzegł votum separatum do art. 49, żądając skreślenia tego artykułu.

Przy art. 59 oświadcza Kol. Szumański, że Oddział warszawski niema żadnych zastrzeżeń przeciw zmianom proponowanym przez Wydział wykonawczy w dalszych artykułach. Do art. 71 zgłosił Kol. Dr. Blumenfeld votum separatum, opowiadając się za przedawnieniem w sprawach dyscyplinarnych.

O godz. 1-ej obrady zamknięto.

Ciąg dalszy o godz. 4 popołudniu.

Przy niezmienionym składzie przystąpiono do obrad nad dalszymi punktami porządku dziennego.

Ad 11 i 12 uchwalono odłożyć do następnego plenarnego posiedzenia Zarządu gł., które uchwalono odbyć w dniach 21 i 22 kwietnia br. w Katowicach.

Ad 14. Do tego posiedzenia uchwalono odroczyć także sprawę dorocznego uroczystego dnia Związku.

Ad 15. Prenumeratę *Czasopisma* oznaczono na 5 zł. kwartalnie, a 2 zł. za poszczególny numer, a to ze względu na to, że prenumeratorzy (niečzłonkowie) otrzymują obecnie wskutek dodatku dla Województw zachodnich *Czasopismo* w objętości więcej niż podwójnej, a kupno poszczególnych Nrów dekompletuje całe roczniki.

Ad 13. W sprawie IV Zjazdu Adwokatów Polskich w Toruniu zabiera głos Kol. Szumański, wnosząc, by poza kwestjami stanowemi i ogólnej adwokackiej ustawy ustrojowej — tematem obrad Zjazdu uczynić jeszcze następujące kwestje:

1) udział adwokatów w życiu społecznem,

2) popularyzację prawa przez adwokaturę i

3) praworządność w Państwie,

zaznaczając gotowość członków Oddziału warszawskiego do objęcia tych referatów.

Uchwalono przyjąć w zasadzie propozycję Kol. Szumańskiego z tem, że referaty w tych kwestjach będą sprecyzowane we wnioskach praktycznej realizacji; że będą jaknajwcześniej przesłane Centralnemu Komitetowi IV Zjazdu w streszczeniach i że ostateczna ogólna decyzja co do wszelkich referatów zjazdowych powzięta zostanie na posiedzeniu Zarządu gł. w Katowicach. Tu Kol. W. Szumański usprawiedliwia niemożność uczestniczenia w dalszych obradach, koniecznością powrotu do Warszawy.

Na wniosek Dra Tilla uchwalono pobrać od każdego członka kwotę 5 zł. na koszta Zjazdu z tem, że zebraniem tej składki mają się zająć Zarządy poszczególnych Oddziałów.

Na tem o godz. 8 wieczorem posiedzenie zamknięto.